

ANDT-strategi

Strategier

Innehållsförteckning

Bakgrund.....	3
Syfte.....	3
Avgränsning	4
Definitioner.....	4
Lokala ståndpunkter.....	5
Övergripande målområden	5
Relaterade dokument	6
Hässleholms kommuns övergripande mål med relevans för ANDT-strategin.....	6
Ansvar	6
Indikatorer	6
Uppföljning	7
Revidering.....	7

Diarienummer: 2015/418 700

Fastställt den: 2015-09-28 § 116

Fastställt av: Kommunfullmäktige

För revidering ansvarar: Kommunstyrelsen

För uppföljning ansvarar: Kommunfullmäktige

Dokumentet gäller för: Alla förvaltningar

Giltighetsperiod: Tillsvidare

Ersätter: Drogpolitiskt handlingsprogram för Hässleholms kommun,
kommunfullmäktige 2008-09-29 § 119

Kommunal författningssamling: G 35

Strategi

Bakgrund

Olika former av missbruk kostar samhället stora summor pengar och därtill mänskligt lidande för dem som missbrukar och för deras anhöriga. En tidig alkohol- och/eller tobaksdebut är en riskfaktor för barn och ungdomar. Ansamling av riskfaktorer kan leda till utanförskap som i sin tur leder till stora kostnader för kommunen. Nationalekonomerna Ingvar Nilsson och Anders Wadeskog har bl.a. i sin rapport ”Det är bättre att stämma i bäcken än i ån”¹ (2008) visat hur en kommuns sociala investeringar och förebyggande arbete kan spara miljoner bara genom att ett barn hindras från att hamna i utanförskap.

Enligt folkhälsomyndigheten bygger ett framgångsrikt alkohol-, narkotika-, dopnings- och tobaks- (ANDT) förebyggande arbete på att man driver det över sektorsgränser, engagerar flera aktörer och anpassar det efter lokala förhållanden. Man menar också att det är viktigt med politisk förankring och att det förebyggande ANDT-arbetet integreras i den ordinarie verksamheten.

Syfte

Syftet med strategin och handlingsplanen är att arbeta fram en långsiktig hållbar struktur och organisation för det drogförebyggande arbetet i Hässleholms kommun och att i samverkan med andra utnyttja kommunens resurser på effektivaste sätt för att det främjande och preventiva arbetet ska bli framgångsrikt. De lokala åtgärderna ska i största möjliga mån vara långsiktiga och integreras i förvaltningarnas ordinarie arbete. Strategin och handlingsplanen för det ANDT-förebyggande arbetet ska ses som en fördjupning och konkretisering av kommunens folkhälsostategi inom området ANDT. Åtgärderna ska därför ur ett folkhälsoperspektiv gynna kommunens invånares hälsa med särskilt fokus på barn och ungdomar.

All forskning på ANDT-området visar att tillgängligheten är av största betydelse för konsumtionen. Upprätthållande av åldersgränser, antal försäljningsställen och serveringsställen för alkohol och tobak, tullens och polisens arbete för att begränsa tillgången på narkotika och illegalt införd tobak och alkohol samt lagstiftning för att begränsa tillgången av droger är alltså av betydelse för konsumtionens omfattning. Att också arbeta med efterfrågan ger ytterligare effekt på konsumtionen. Det kan till exempel handla om att påverka föräldrars kunskap, attityder och bjudvanor, exponering för tobak och alkohol, värderingsfrågor och majoritetsmissförstånd bland ungdomar. Bäst effekt får man om man arbetar mot både tillgänglighet och efterfrågan parallellt enligt t.ex. mpowerprincipen:

Monitor (övervaka statistik och styrdokument)

Protect (skydda t.ex. att barn utsätts för passiv rökning)

Offer (erbjud hjälp att minska/sluta)

Warn (varna och upplys om de hälsoskadliga effekterna)

Enforce (genomdriv/upprätthåll begränsningar av marknadsföring av drogen)

Raises (höj skatterna eller kostnaderna för att bruka drogen)

---

¹

<http://www.skandia.se/hem/Global/pdf/Om%20Skandia/Id%C3%A9er%20f%C3%B6r%20li vet/Ingvar%20N%20Fullst%C3%A4ndig.pdf>

Avgränsning

Strategin har inte fokus på behandling av de som missbrukar droger men redovisar till viss del agerande vid upptäckt av missbruk. Behandling av tobaksberoende kan framgå. Utifrån tidigare steg i processen med nationellt målområde 11 så gör Hässleholm en prioritering på tobak som en inkörsport till de övriga drogerna samt en prioritering av barns förhållande till ANDT.

Definitioner

ANDT står för Alkohol, Narkotika, Dopning och Tobak.

Med **droger** menar vi i dokumentet alla fyra substanser då de alla uppfyller internationellt erkända kriterier för en drogs egenskaper.

Med **riskbruk** menar vi: Riskbruk pratar man endast om när det gäller drogen alkohol. Ett bruk som medför förhöjd risk för skadliga fysiska, psykiska och sociala problem utan att det föreligger ett missbruk eller beroende.

Med **missbruk** menar vi: Ett bruk som leder till minst ett av kriterierna nedan under en 12-månaders period:

- Individens misslyckas med att fullgöra sina skyldigheter på arbetet, i skolan eller i hemmet.
- Ett upprepat bruk i situationer som kan medföra betydande risk för fysisk skada, ex. bilkörning.
- Bruk som leder till upprepade kontakter med rättsväsendet till följd av missbruket.
- Ett fortsatt bruk av drogen trots medvetenhet att det orsakar negativa konsekvenser socialt, samhälleligt eller kroppsligt.

Med **beroende** menar vi: Kan innebära ett fysiologiskt, psykologiskt och socialt beroende av en drog, ofta allt detta. Personen kommer troligtvis att lida av abstinens om drogen tas bort, men det kan finnas ett beroende även utan toleransökning och abstinens.

Lokala ståndpunkter

- I Hässleholms kommun ska ingen under 18 år dricka alkohol.
- I Hässleholms kommun har vi nolltolerans mot narkotika.
- I Hässleholms kommun ska alla träningsanläggningar vara dopningsfria.
- I Hässleholms kommun har alla barn rätt till en rökfri miljö.

Det övergripande nationella folkhälsomålet är att
*Skapa samhällseliga förutsättningar för en god
hälsa på lika villkor för hela befolkningen.*

Det nationella målområde 11 omfattar bl.a. ANDT och har följande indikatorer:
Alkohol; totalkonsumtion av alkohol, berusningsdrickande av alkohol, självskattad
alkoholkonsumtion

Narkotika; Experimentellt bruk av cannabis, sporadiskt bruk av cannabis, regelbundet bruk av
cannabis

Dopning; bruk av dopningsmedel

Tobak; tobaksrökning, exponering av passiv tobaksrök, snus användning

Övergripande målområden

Regeringen har sett ett behov av att arbeta med ANDT-frågor på ett långsiktigt och strukturerat
sätt och har därför antagit en samlad ANDT-strategi för åren 2011-2015 med sju övergripande
målområden. Samma målområden är utgångspunkt för det lokala ANDT-arbetet.

1. Tillgång till narkotika, dopningsmedel, alkohol och tobak ska minska.
2. Barn ska skyddas mot skadliga effekter orsakade av alkohol, narkotika, dopning eller
tobak.
3. Antalet barn och unga som börjar använda narkotika och dopningsmedel eller debuterar
tidigt med alkohol eller tobak ska successivt minska.
4. Antalet personer som utvecklar skadligt bruk, missbruk eller beroende av alkohol,
narkotika, dopningsmedel eller tobak ska successivt minska.
5. Personer med missbruk eller beroende ska ha ökad tillgänglighet till vård och stöd av god
kvalitet.
6. Antalet döda och skadade på grund av sitt eget eller andras bruk av alkohol, narkotika,
dopningsmedel eller tobak ska minska.
7. En folkhälsobaserad och restriktiv syn på ANDT inom EU och internationellt.

Hässleholms kommuns övergripande mål med relevans för ANDT-strategin

- Hässleholms kommun ska ge en omsorg och service av hög kvalitet.
- Hässleholms kommun ska ge barn och unga en bra start i livet.
- Hässleholms kommun ska vara en attraktiv arbetsgivare med tillåtande och kreativa arbetsplatser.
- Hässleholms kommun ska ha en socialt och ekologiskt hållbar utveckling.

En god service med hög kvalitet innebär att vi kan tillhandahålla stöd till elever, brukare, personal och klienter, såväl främjande som förebyggande men även t.ex. med avvänjningsstöd eller hänvisning till sådant stöd. Barn och ibland via deras föräldrar ges stöd för en bra start i livet. Droganvändning förebyggs så att kunskapsutveckling och godkända betyg kan nås. Genom ett tydligt förhållningssätt och utbildningsinsatser minskas droganvändning bland de anställda inte minst genom information om avvänjningsmöjligheter. Det finns en social gradient där de med lägre social ekonomisk status nyttjar droger i större utsträckning. ANDT-strategin minskar sådana skillnader i befolkningen.

Relaterade dokument

1. **Tobakskonventionen** <http://www.folkhalsomyndigheten.se/pagefiles/12292/R2009-04-Tobakskonventionen.pdf>
2. **Barnkonventionen** <https://unicef.se/barnkonventionen>
3. **Rökfri arbetstid och rökfria entréer** Se interna sidor Riktlinjer och regler för rökfri arbetstid samt Rökfria entréer <http://intranet.hassleholm.se/18911>
4. **Tobakslagens bestämmelse om rökfria skolgårdar** http://www.riksdagen.se/sv/Dokument-Lagar/Lagar/Svenskforfattningssamling/Tobakslag-1993581_sfs-1993-581/
5. **Bestämmelse om Tobaksfri skoltid** <http://www.hassleholm.se/46806>

Ansvar

Varje förvaltning ansvarar för de åtgärder man berörs av. Ansvarig/a förvaltning/ar står angivet inom parentes efter varje åtgärdsförslag.

Indikatorer

Indikatorer för måluppföljning: Region Skånes Folkhälsorapport, Region Skånes Folkhälsorapport ”Barn och Unga”, Region Skånes Folkhälsorapport ”Barn och Föräldrar”, analys av kommunalt avloppsvatten, statistikuppgifter från berörda förvaltningar, lokal brottsstatistik.

Uppföljning

Uppföljning av handlingsplanen sker årligen genom en sammanställning, med hjälp av indikatorerna, till KF. Ansvarig för uppföljning är drog- och brottsförebyggande samordnaren på socialförvaltningen.

Revidering

Handlingsplanen revideras vart annat år och antas av kommunstyrelsen. En översyn av dokumentet görs årligen. För detta ansvarar kommunens drog- och brottsförebyggande samordnare (sf) samt kommunens folkhälsostrateg (klk). Strategin gäller tillsvidare och revideras vid behov.

För handlingsplanen finns en förenklad version, en s.k. populärutgåva, som ska underlätta arbetet genom att det blir mer lättöverskådligt samt blir enkelt att sprida och göra känt (se bilaga 1).
--